

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๑

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการสั่งให้สมาชิกภาพของสมาชิกแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดด้วยการยุบสภาเทศบาลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวของผู้ว่าราชการจังหวัด ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของ นายทงศักดิ์ ทวีทอง นายกเทศมนตรีตำบลท่าข้าม ในฐานะเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การยุบสภาเทศบาล โดยมีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดสมาชิกภาพ ด้วยเหตุยุบสภาเทศบาล โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๔ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ทำการยุบสภาเทศบาลแล้วหลายแห่ง เช่น เทศบาลเมืองมุกดาหาร และเทศบาลตำบลบ้านพรุ เป็นต้น และทำการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลต่อไป จนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีใหม่ ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้น เป็นการไม่ถูกต้องและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นแล้วว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ จะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า

เทศบาลตำบลท่าข้าม จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การสั่งให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดลงด้วยเหตุยุบสภาเทศบาล และการสั่งให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจากตำแหน่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ รวมทั้งการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น เป็นการกระทำที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง หรือไม่

เทศบาลตำบลท่าข้ามได้กล่าวอ้างถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง โดยมาตรา ๒๘๒ ระบุไว้ว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลัก

แห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” และมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง ระบุไว้ว่า “การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือ นอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้”

กรณีประเด็นปัญหาที่เทศบาลตำบลท่าข้ามประสงค์ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้ว่าราชการจังหวัด ที่กระทำไป ตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นการที่จะใช้ดุลพินิจชี้ขาดว่าการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคล ดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๒ และ มาตรา ๒๘๓ วรรคสอง หรือไม่นั้น รัฐธรรมนูญมิได้ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญจะพึงกระทำได้ จึงวินิจฉัยไม่รับคำร้องของเทศบาล ตำบลท่าข้ามไว้พิจารณา

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ